

PROVINCIE FLEVOLAND

Flevoland: ruimte voor cultuur

Nota Cultuurbeleid 2021-2024

Inhoud

Voorwoord	5
Inleiding	6
Strategische uitgangspunten cultuurbeleid	6
Route 1 CULTUUR BELEVEN	9
Pijler Landschapskunst	9
Pijler Cultuureducatie primair en voortgezet onderwijs	9
Pijler Bibliotheken	11
Pijler Museaal beleid	13
Route 2 CULTUUR MAKEN	14
Pijler Cultuurparticipatie	14
Pijler Versterken makersklimaat	15
Pijler Podiumkunsten	15
Instrumentarium	17
Uitvoering	18
Financiën	19
Bijlagen	20
Bijlage 1 Context Cultuurbeleid	20
Bijlage 2 Cultuur en andere beleidsterreinen	21
Bijlage 3 Betrokkenen	22

Large historical document or map displayed on the wall, illuminated by a spotlight. The document contains dense text and diagrams, possibly related to the diving suit exhibit.

Voorwoord

Als we het over Flevoland hebben, gaat het al snel over het 'nieuwe land'. Nieuw, vruchtbaar land om Nederland van voedsel te voorzien. Nieuw land waar je moeiteloos een betaalbaar huis kon vinden, mét tuin. Nieuw land waar oude scheepswrakken en overblijfselen van de Swifterbantcultuur van een ver verleden getuigen. Want: nieuw land uit water.

Het ontstaan van Flevoland is en blijft een uniek verhaal waarmee we over de hele wereld verbazing en bewondering oogsten. Een authentiek en onderscheidend verhaal dat we vaak en graag blijven vertellen en waarmee we onszelf op de kaart zetten.

Inmiddels doen we veel meer dan pionieren. Ruim honderd jaar na het startschot voor de uitvoering van de Zuiderzeewet, hebben we in Flevoland heel wat te koesteren. Aan natuurlandschappen, stedelijke en landelijke woongebieden, aan (veel biologische) landbouw en recreatiemogelijkheden.

Ook op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed hebben we met elkaar een waardevolle basis gelegd. Ik zie dat als een teken van – oké, jong – volwassenheid. Kijk bijvoorbeeld naar de collectie landschapskunst waar we wereldwijd om worden geroemd. En naar andere manieren waarop we ons nieuwe land en onze identiteit onderzoeken en presenteren, zoals in leerlijnen cultuureducatie, op podia, in projecten met bewoners. Culturele volwassenheid blijkt ook uit het eigen programma Erfgoed van de Toekomst. We zorgen door goed beheer en onderhoud dat we in de toekomst kunnen blijven koesteren wat we hebben.

We zijn trots op deze basis en we bouwen er op door. Want verdere groei en spreiding van het culturele aanbod is hard nodig om dit in balans te brengen met het nog steeds groeiende aantal inwoners. Juist de vele jongeren in Flevoland willen we meer ruimte bieden om hun culturele talent te ontdekken en ontwikkelen. Want cultuur maakt ons tot mens en maakt dat we een volwaardige samenleving zijn. Omdat cultuur ons verrast en verrukt, ons verwart en verklaart, ons verwarmt en verbindt.

Ik nodig iedereen uit om de culturele toekomst van deze mooie provincie samen te beleven en te maken. We hebben er tenslotte de ruimte voor.

Namens het College van Gedeputeerde Staten,

Michiel Rijsberman

AFSTEMMING TUSSEN GEMEENTEN, PROVINCIE EN RIJK

Ambtenaren en bestuurders van de provincie en Flevolandse gemeenten hebben periodiek overleg met elkaar. We werken gezamenlijk aan versterking van de Flevolandse cultuur en de culturele infrastructuur. We bespreken hoe we kunnen inspelen op de ontwikkelingen en het cultuurbeleid op rijksniveau. Dankzij structureel overleg van onze stedelijke regio's met het ministerie van OCW zijn we goed op de hoogte van wat er speelt bij het Rijk. Hiermee doen we ons voordeel bij de belangenbehartiging voor en het (inter)nationaal zichtbaar maken van Flevoland.

Inleiding

In het coalitieakkoord 2019-2023 'Ruimte voor de toekomst' staat dat Gedeputeerde Staten een nieuwe nota Cultuurbeleid vaststellen. Deze nota Cultuurbeleid 2021-2024 maakt de ambities voor kunst en cultuur uit het coalitieakkoord concreet. Dit geactualiseerde beleid is bovendien inhoudelijk gebaseerd op het nieuwe rijksbeleid, de input van gemeenten en instellingen, de cultuurmonitor, de huidige nota Cultuurbeleid en het Flevoprofiel. Met deze nota lopen we in de pas met de planperiode van de rijksoverheid. Bij de totstandkoming van de nota en de bouwstenen ervan zijn verschillende (culturele) organisaties, Flevolandse gemeenten en Provinciale Staten van Flevoland betrokken (zie Bijlage 3 voor een overzicht).

Strategische uitgangspunten cultuurbeleid

Provinciaal cultuurbeleid

Kunst, cultuur en erfgoed vinden we overal om ons heen, we leven er elke dag middenin. Een rijke culturele identiteit en goede culturele voorzieningen maken een provincie aantrekkelijk om in te wonen, te werken en te recreëren. De provincie zet zich in voor het behoud en de ontwikkeling van deze culturele identiteit. We zorgen ervoor dat de culturele infrastructuur zich ontwikkelt en voor iedereen goed toegankelijk is en blijft.

In 2019 heeft het Interprovinciaal Overleg (IPO) ervoor gepleit dat provinciaal cultuurbeleid sterker aansluit op lokaal en landelijk beleid, en op beleid van interprovinciale en stedelijke regio's. Daar kunnen makers en publiek van profiteren. Ook is het goed om te kijken waar cultuurbeleid en ander beleid elkaar kunnen versterken, bijvoorbeeld op het gebied van het sociaal domein, de vrijetijdseconomie en duurzaamheid. De provincie heeft dus een scharnierfunctie tussen landelijk en lokaal cultuurbeleid. Daar hebben alle

overheden baat bij. Juist provincies spelen een belangrijke rol spelen bij het coördineren, ontwikkelen, verbinden en verbreden van het culturele ecosysteem, zeker binnen de provinciegrenzen.

Gemeenten maken beleid in eerste instantie voor de eigen inwoners. De provincie kan dat beleid in samenwerking met de gemeenten versterken en onderlinge samenwerking stimuleren en coördineren. Door schaalvergroting en inhoudelijke verdieping versterken we als provincie de gemeentelijke inzet voor cultuur. Uiteindelijk profiteert het hele provinciale culturele ecosysteem.

Visie op cultuur

Het coalitieakkoord geeft letterlijk en figuurlijk ruimte aan cultuur. Deze ruimte willen we benutten om aanvullend op de steden en de regio's om ons heen, verder te bouwen aan onze eigen culturele identiteit en infrastructuur¹. We tonen lef en ambitie en gaan het

¹ Culturele infrastructuur: het geheel aan makers en instellingen op het gebied van kunst en cultuur die kunstzinnig en cultureel aanbod produceren en presenteren.

experiment aan. Daarbij willen we door samenwerking met andere overheden en partijen het verschil maken voor onze provincie.

Omdat cultuur zo waardevol is, juist voor ons jonge Flevoland, stellen we in het beleid de waarde van cultuur voor de samenleving centraal. Deze kwalitatieve benadering, gebaseerd op het Culturele Waardemodel², sluit aan op het cultuurbeleid van de rijksoverheid. Ook andere overheden hanteren dit model steeds vaker. Naast de artistiek-inhoudelijke waarde (het unieke dat cultuur kenmerkt) zijn maatschappelijke en de economische waarde onderdeel van het model. Adviesbureau Berenschot heeft voor het provinciaal niveau ook nog de ruimtelijke waarde toegevoegd.

In de cultuurperiode 2021-2024 willen we met ons beleid deze vier waarden versterken. We werken aan een sterk cultureel klimaat van hoge artistieke waarde, waarvan maker en publiek, maatschappij, economie en ruimtelijke omgeving profiteren.

Afbeelding 1: Culturele waardemodel, Berenschot

² Het Culturele Waardemodel is ontwikkeld door onderzoeker Claartje Bunnik als onderdeel van het boek Naar waarde gewogen, Boekmanstichting, 2016.

- Artistieke waarde heeft te maken met kwaliteit, creatieve ontwikkeling, reflectie op het bestaan, individuele ontplooiing en talentontwikkeling.
- Maatschappelijke waarde betreft het bereiken van specifieke doelgroepen met kunst en cultuur. Idealiter heeft cultuur ook waarde voor vraagstukken als het bevorderen van sociale cohesie, inclusie en diversiteit.
- Economische waarde heeft te maken met het rendement voor de sector, zoals eigen inkomsten, werkgelegenheid en bijdragen uit private bronnen. Daarnaast is er een economische spin-off voor sectoren als toerisme en horeca, doordat cultuur de provincie aantrekkelijker maakt.
- Ruimtelijke waarde ontstaat door erfgoed in het landschap, kunst in de openbare ruimte, monumenten en archeologische objecten. Als ergens kunst en cultuur wordt gepresenteerd in de gebouwde en onbebouwde omgeving, verrijkt dit de manier waarop mensen die omgeving beleven.

Overheidsbeleid (dus ook provinciaal cultuurbeleid) is vooral bedoeld om kunstuitingen of culturele voorzieningen te ondersteunen die we waardevol vinden, maar waar de markt of de samenleving niet vanzelfsprekend geld in steken. De provincie zet zich in voor het versterken en uitbouwen van de Flevolandse culturele infrastructuur en het cultureel erfgoed. Dat blijft hard nodig, want de groei van cultuur in Flevoland blijft al jaren achter bij de groei van het inwonersaantal van onze relatief jonge provincie. Alle reden dus om voortvarend verder te werken aan de basis die de afgelopen cultuurperioden is gelegd.

CULTUUR IN COALITIEAKKOORD 2019-2023 'RUIMTE VOOR DE TOEKOMST'

'Kunst en cultuur hebben een grote maatschappelijke betekenis en zorgen voor verbinding in de samenleving. Onderscheidende voorzieningen (zoals landschapskunst en musea) trekken (inter)nationale bezoekers. We waarderen Batavialand als belangrijke drager voor het Verhaal van Flevoland. Verder is het belangrijk dat we als provincie een bijdrage leveren in het samenspel van de overheden die gezamenlijk zorgdragen voor een breed en divers kunstzinnig en cultureel klimaat.

Het is de ambitie van de provincie om (mede) mogelijk te maken dat scholen cultuureducatie aanbieden, dat cultuur bereikbaar is voor iedereen in alle gemeenten en mensen er zelf aan kunnen deelnemen, en dat Flevolandse gezelschappen voor podiumkunst kunnen profiteren van rijkssubsidies.'

Twee routes geven ruimte aan cultuur

In de vorige nota Cultuurbeleid 2017-2020 is het beleid ingericht langs vier routes: 1) Voor het Verhaal van Flevoland, 2) Cultuur voor iedereen, 3) Erfgoed van de toekomst en 4) Zelf beleven, zelf maken. Onder deze routes liggen de pijlers podiumkunsten, landschapskunst, bibliotheken, cultureel erfgoed, cultuur-educatie, en amateurkunst en talentontwikkeling.

Sommige pijlers vloeien voort uit wettelijke taken, zoals die op het gebied van bibliotheekondersteuning. Andere sluiten aan bij bestuurlijke afspraken, zoals cultuureducatie (zie bijlage 1 Context Cultuurbeleid). Andere pijlers zijn bewust gekozen omdat we ze van groot belang vinden voor de Flevolandse en voor de culturele infrastructuur, zoals podiumkunsten. Met

de keuze voor landschapskunst heeft de provincie de afgelopen decennia ruimte gegeven aan grootschalige en kenmerkende kunst. Daarmee geven we op unieke wijze invulling aan de ruimtelijke waarde van cultuur.

In deze cultuurperiode gaan we verder met deze waardevolle pijlers voor Flevoland, in lijn met het coalitieakkoord. Daarbij betrekken we relevante ontwikkelingen die om actualisatie van het beleid vragen, zoals nieuw rijksbeleid. Met het Erfgoedprogramma verkennen we nieuwe manieren om met erfgoed om te gaan (zie Bijlage 2). Hiermee geven we invulling aan de 'oude' Route 3: Erfgoed voor de toekomst, die dan ook niet terug komt in deze nota.

Een andere ontwikkeling is het ontstaan van stedelijke regio's waarin (soms meerdere) provincies of steden hun krachten bundelen op het gebied van cultuur. Flevoland maakt deel uit van twee culturele regio's: de Metropool Regio Amsterdam en de culturele regio Flevoland. De Flevolandse gemeenten Dronten, Urk en Noordoostpolder maken daarnaast deel uit van de culturregio Zwolle. De culturele regioprofielen zijn een eerste resultaat van deze regiovorming.

Het verhaal van Flevoland: van route naar onderlegger

'Voor het Verhaal van Flevoland' (Route 1 in de vorige nota) is in deze periode de onderlegger voor het gehele beleid. De ontwikkeling van de Flevolandse identiteit, het verrijken en (laten) vertellen van het Verhaal van Flevoland blijft immers van groot belang. Naarmate de bevolking groeit, wordt dit nog belangrijker. Het gaat over ons unieke verleden, heden en

toekomst, over onze pioniersgeest en eigen, ondernemende manier van zaken aanpakken.

Het Verhaal van Flevoland heeft alles in zich om culturele instellingen, professionals en amateurs te (blijven) inspireren. Met creatieve uitingen geven zij er hun eigen vorm en inhoud aan. Het Verhaal van Flevoland is altijd in ontwikkeling. Vernieuwing en verrijking zijn er onlosmakelijk onderdeel van. Juist op deze punten speelt de cultuursector een belangrijke rol.

Bij alle pijlers worden steeds nieuwe hoofdstukken aan het Verhaal van Flevoland toegevoegd. Daardoor blijft het boeiend en levend. Omdat het Verhaal eigenlijk als vanzelf wordt verteld, is het onderdeel van de nieuwe routes. Hiermee sluiten we aan bij de Omgevingsvisie waarin het Verhaal ook onderdeel is van de andere opgaven.

Cultuur maken en cultuur beleven

In de nota Cultuurbeleid 2021-2024 richten we het beleid in langs twee routes, met daaronder de bijpassende pijlers.

- Route 1 Cultuur beleven
- Route 2 Cultuur maken

Beide routes en de pijlers dragen bij aan het Verhaal van Flevoland en zijn er onderdeel van. Bij Cultuur beleven staat de toeschouwer/het publiek centraal. Bij Cultuur maken staat de maker centraal. Dit kan de kunstenaar zijn, maar ook de amateur of het gezelschap.

Route 1 | CULTUUR BELEVEN

Alle Flevolandse kunnen op allerlei manieren in contact komen met kunst en cultuur. Voor kinderen, jongeren en volwassenen is er van alles op cultuurgebied te beleven. Ook het aanbod voor mensen met een beperking neemt toe.

Pijler | Landschapskunst

Doelstelling 2024

De collectie landschapskunst van internationaal gerenommeerde kunstenaars staat internationaal en nationaal stevig op de kaart. De landschapskunsten zijn goed onderhouden en goed bereikbaar voor bezoekers.

Flevoland heeft een bijzondere traditie opgebouwd in het ruimte geven aan grootschalige kunstwerken in het landschap. Ze vormen een groot artistiek gebaar tussen het gemaakte land en de elementen. Kunstenaars experimenteren met water, wind, licht en natuurlijke elementen, maar ook met technische vormen en industriële materialen. Hun werk maakt de relatie van de mens tot de elementen en de ontworpen omgeving op nieuwe manieren beleefbaar.

De collectie landschapskunst Flevoland bestaat nu uit negen landschapskunstwerken gemaakt door kunstenaars van naam als Marinus Boezem, Anthony Gormley, Robert Morris, Daniel Libeskind en Richard Serra (www.landartflevoland.nl). De werken staan verspreid door de provincie. Het eigendom en het beheer liggen bij diverse gemeenten en landschapsbeheerders. Elk kunstwerk vertelt een bijzonder verhaal over Flevoland. Samen vormen ze een unieke collectie

landschapskunst van internationale allure.

Naarmate de collectie langer bestaat en groeit, krijgt die meer waarde als bijzonder cultureel erfgoed voor Flevoland en in binnen- en buitenland. Om meer inwoners en bezoekers er kennis mee te laten maken ondersteunt de provincie het activiteitenprogramma van Stichting Land Art Flevoland. De stichting organiseert onder meer het jaarlijkse Land Art Weekend en tours langs de landschapskunstwerken, ook voor mensen met een beperking.

De provincie onderschrijft het Masterplan: Upgrade Land Art Flevoland van de stichting en ondersteunt de uitvoering ervan. We handhaven de afspraken over beheer en onderhoud van de kunstwerken met eigenaren en beheerders. In deze beleidsperiode nemen we geen initiatief voor het ontwikkelen van nieuwe landschapskunstwerken. Wel staan we open voor initiatieven van derden.

De collectie is een belangrijk onderdeel van de culturele infrastructuur in Flevoland. Landschapskunst biedt aanknopingspunten voor samenwerking op het gebied van cultuureducatie, podiumkunsten en andere initiatieven, zoals de Floriade 2022 en een nieuw te ontwikkelen museum in Almere, als onderdeel van het programma Almere 2.0.

Prioriteiten Landschapskunst 2021-2024

- We verbeteren de toegankelijkheid en beleefbaarheid van de kunstwerken.
- We maken de collectie landschapskunstwerken beter bekend bij de inwoners van de provincie en bij het (inter)nationale publiek.
- Om de positie van de collectie binnen de culturele infrastructuur van Flevoland en Nederland steviger en toekomstbestendig te maken zoeken we de verbinding tussen de collectie landschapskunst en het nieuwe museum in Almere.

Pijler | Cultuureducatie primair en voortgezet onderwijs

Doelstelling 2024

Goede cultuureducatie is verder verankerd in het onderwijs. Dit betekent dat cultuureducatie op de meeste scholen in het primair onderwijs structureel onderdeel is van het onderwijsprogramma. De scholen steken er ook voldoende geld in. In het voortgezet onderwijs werkt men verder op basis van de bouwstenen en leerlijnen die in de proeftuin 'co-creatie in het vmbo' zijn ontwikkeld.

Cultuureducatie is leren door, over en met kunst en cultuur. Het effect is dat leerlingen weten in wat voor gebied ze wonen en hoe dat is ontstaan. Ook draagt cultuureducatie bij aan de vorming van de eigen identiteit: 'wie ben ik, waar kom ik vandaan en waar ga ik naartoe?'

De provincie investeert in cultuureducatie via het expertisecentrum FleCk, dat gemeentelijke steunpunten ondersteunt. De steunpunten richten zich op de lokale partners die betrokken zijn bij cultuureducatie, zoals scholen, culturele instellingen en kunstenaars. Culturele instellingen en andere culturele partners krijgen de ruimte om aanbod op maat te ontwikkelen, zodat cultuuronderwijs kan aansluiten bij wat de school wil. Door expertise te bevorderen wordt cultuureducatie bovendien structureel ingebed en de kwaliteit verbeterd.

Culturele basis op de basisschool

Cultuureducatie op de basisschool legt het fundament voor de culturele ontwikkeling van kinderen. Door kunst en cultuur kunnen ze hun talenten ontdekken en ontwikkelen. Ze leren creatieve en onderzoekende vaardigheden die nodig zijn in een complexe en voortdurend veranderende samenleving.

Doorontwikkeling De Culturele Haven

In het kader van de matchingsregeling van het Rijk 'Cultuureducatie met Kwaliteit' heeft FleCk samen met BonteHond, Batavialand, Kunstlinie Almere Flevoland en Kubus de leerlijn De Culturele Haven ontwikkeld. De (ontstaans)geschiedenis van Flevoland en de (eigen) Flevolandse identiteit vormen daarin belangrijke elementen. Met behoud van deze Flevolandse basis wordt de leerlijn doorontwikkeld op basis van de behoefte van scholen (besturen, docenten en leerlingen).

Met De Culturele Haven kunnen scholen kennis blijven maken met hun culturele omgeving en het verhaal van Flevoland. Een bezoek aan Batavialand als drager van het verhaal wordt daarbij gestimuleerd.

Cocreatie in het vmbo

Ongeveer de helft van de jongeren in Flevoland gaat naar het vmbo. Cultuureducatie in het vmbo is nog geen vanzelfsprekendheid. Daarom heeft de provincie FleCk in de vorige cultuurperiode opdracht gegeven om een leerlijn voor het vmbo te ontwikkelen. In co-creatietrajecten zijn nieuwe vormen van educatie ontwikkeld, samen met leerlingen, docenten en culturele partners. Met cofinanciering van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) is deze pilot uitgegroeid tot proeftuin voor 2019-2021 uit het Flevoprofiel, met meer scholen en culturele partners.

In de proeftuin hebben zij samen geëxperimenteerd om vmbo-leerlingen op een aansprekende manier met hun culturele omgeving in aanraking te brengen. Daarbij is ook aandacht besteed aan kunst en cultuur als sector om na de opleiding werk in te vinden. Om cultuureducatie in het vmbo uit te breiden en te verankeren geeft de provincie FleCk opdracht om het cocreatieprogramma voort te zetten. Hiervoor wordt een toolkit ingezet. De ontwikkelde bouwstenen en leerlijnen vormen de basis voor cultuureducatie in het voortgezet onderwijs.

Met de opbrengst van deze proeftuin blijft Flevoland koploper in cultuureducatie in het vmbo.

Voortzetting programma Cultuur met Kwaliteit

Het ministerie van OCW, de provincies en de grote gemeenten hebben afgesproken om zich tot 2023 in te zetten om cultuureducatie in het onderwijs te verankeren. Het landelijke matchingprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020 komt voort uit deze afspraak.

In de periode 2021-2024 gaat OCW door met het programma, waarbij de vraag van scholen uitgangspunt blijft. De afzonderlijke disciplines (muziek, dans, beeldende kunst, film en media) en de vmbo-regeling worden samengevoegd. OCW verhoogt de bijdrage voor inwoners van alle gemeenten en provincies tot dat van de negen grootste gemeenten (G9, waaronder Almere). Daarmee wordt de bijdrage voor iedereen gelijk. Voor Flevoland betekent dit een hogere bijdrage aan de matchingsregeling.

Prioriteiten Cultuureducatie 2021-2024

- We zetten onze subsidierelatie voort met FleCk, en daarmee onze bijdrage aan de ondersteunende structuur in het primair en voortgezet onderwijs. De behoefte van scholen is bepalend voor doorontwikkeling van de leerlijnen.
- We nemen deel aan het vervolg van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024. In lijn met de verhoging van het rijksbudget voor de matchingsregeling, willen we de provinciale bijdrage verhogen.
- In vervolg op de huidige afspraken nemen we vanaf 2023 deel aan het nieuwe landelijk bestuurlijk kader Cultuureducatie.

Pijler | Bibliotheken

Doelstelling 2024

De bibliotheken in Flevoland dragen er met hun educatief-ondersteunende en innovatieve aanbod aan bij dat inwoners zich blijven ontwikkelen. Daardoor kunnen de Flevolandse meedoen in de kennissamenleving en verbetert hun kwaliteit van leven.

De provincie heeft wettelijke taken op het gebied van distributie, netwerken en innovatie. In het bibliotheekwerk ligt het accent op leesbevordering en literatuur, educatie, informatievoorziening, aandacht voor cultuur, en ruimte voor ontmoeting en debat.

De afgelopen jaren heeft de bibliotheek zich ontwikkeld tot educatief-maatschappelijke ontmoetingsplek. In deze huiskamer van de stad of het dorp kunnen leden en bezoekers veel meer doen dan alleen boeken, cd's of dvd's lenen. Ze kunnen er taal- en computerworkshops en trainingen volgen, anderen ontmoeten, deelnemen aan debatten en nog veel meer. Op die manier kunnen ze zich een leven lang ontwikkelen en blijven leren.

De bibliotheek biedt zowel jongeren als volwassenen activiteiten op het gebied van maatschappelijke thema's, (digitale) basisvaardigheden en kunst en cultuur. Nieuwsgierige bezoekers kunnen er (ver)dwalen in de taal en verhalen, en altijd weer iets nieuws ontdekken, over zichzelf, over de unieke geschiedenis van Flevoland en over de wereld.

Netwerk van bibliotheken

Flevoland heeft twee basisbibliotheken: de nieuwe bibliotheek in Almere met vestigingen in verschillende stadsdelen en de Flevomeer bibliotheek met vestigingen in de vijf andere gemeenten.

De basisbibliotheken werken samen onder de naam Bibliotheek Netwerk Flevoland in de stichting BNF. Namens de provincie voert BNF de wettelijke provinciale distributie- en netwerktaken uit. Bevordering van innovaties is een andere wettelijke taak. Daarbij gaat het om de ontwikkeling van innovaties van de bibliotheek in lijn met de landelijke Innovatieagenda. Het doel daarvan is om de maatschappelijke relevantie te versterken.

De provincie Flevoland heeft een speciaal Innovatiefonds Bibliotheekfunctie. Met een deel ervan kunnen de bibliotheken hun dienstverlening vernieuwen. Het andere deel is beschikbaar voor innovatieve bibliotheekprojecten van andere partijen, zoals maatschappelijke organisaties, verenigingen en ondernemers.

Laaggeletterdheid

In Flevoland is circa 16% van de inwoners laaggeletterd. Dit betekent dat zij grote moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen, en beperkte digitale vaardigheden hebben. Vaak hebben ze te maken met armoede en is er sprake van een ongezonde levensstijl. Het cultuurbeleid heeft raakvlakken met de opgave Krachtige Samenleving van de provincie, die onder andere gericht is op positieve gezondheid. Bibliotheken hebben een belangrijke rol bij het voor-

komen en bestrijden van laaggeletterdheid. Opvoeders en kinderen worden bijvoorbeeld ondersteund bij het vergroten van hun burgerschaps- en basisvaardigheden. Hierbij werken de VoorleesExpress en het Huis voor Taal in Lelystad en het Digitaalhuis in Almere samen. Vrijwilligers lezen kinderen thuis voor en stimuleren hun opvoeders om hun taalvaardigheid te vergroten en met de leerkracht op de basisschool in gesprek te gaan.

De groep laaggeletterden is heel divers, net als de thematiek die speelt. Bovendien werken netwerkpartners over gemeentegrenzen heen. Provinciale samenwerking helpt partijen de kwaliteit, de samenhang en de reikwijdte van de aanpak te versterken. Een stevig provinciaal netwerk versterkt lokale initiatieven en maakt het mogelijk om provinciale uitdagingen, zoals op het gebied van leren en werken, gezamenlijk aan te pakken.

Prioriteiten Bibliotheken 2021-2024

- Na evaluatie van het Innovatiefonds Bibliotheekfunctie passen we waar nodig het instrumentarium aan.
- In 2020 vindt vanuit de Samenwerkende Provinciale Ondersteuningsinstellingen (SPN) certificering plaats met betrekking tot de wettelijke taken. Op basis daarvan en op basis van de landelijke evaluatie van de WSOB (ook innovatie) herijken we de opdracht voor de organisatie van deze wettelijke taken.
- Onderdeel van de opdracht voor BNF is versterking van het provinciale netwerk om laaggeletterdheid te bestrijden.

Pijler | Museaal beleid

Doelstelling 2024

Flevoland heeft museumbelied ontwikkeld en draagt op deze manier bij aan het beheer/behoud en de publieke toegankelijkheid van kunst en erfgoed in de provincie.

Flevoland is de jongste provincie van Nederland en heeft daardoor een beperkt aantal musea. Musea vertellen (delen van) het Verhaal van Flevoland en dragen bij aan de identiteitsvorming van de provincie en haar bewoners. De musea spelen ook een belangrijke rol in de toeristische aantrekkelijkheid en het vestigingsklimaat van Flevoland. Ze vormen een onderdeel van de culturele infrastructuur die nog volop in ontwikkeling is.

Een aantal Flevolandse musea draagt in belangrijke mate actief bij aan de culturele infrastructuur. Enkele hiervan worden ondersteund door gemeenten, andere zijn particulier initiatief. Batavialand en Wereld Erfgoed Schokland worden door de provincie ondersteund vanwege hun bijdrage aan het provinciale erfgoedbeleid.

In het kader van het programma Almere 2.0 onderzoekt de provincie met de gemeente Almere de mogelijkheid om een museum voor hedendaagse en grootschalige kunst te realiseren. Flevoland biedt letterlijk en figuurlijk de ruimte om grootschalige kunst te tonen. De internationaal geroemde collectie landschapskunst in Flevoland is daar een mooi voorbeeld van. Daarnaast zijn er in Nederland nog weinig plekken waar groot-

schalige kunstobjecten binnen museummuren kunnen worden getoond.

Het nieuwe museum gaat zich ook op andere kunst (projecten) van enige omvang richten. De programmering vindt zowel binnen als buiten de museummuren plaats. Er is ruimte voor vernieuwing en experiment.

Prioriteiten Museaal beleid 2021-2024

- We ontwikkelen een bij Flevoland passend museaal beleid met bijbehorend instrumentarium.
- We ondersteunen de ontwikkeling van het Werelderfgoedcentrum Schokland.
- We onderzoeken de mogelijkheden van een nieuw museum met internationale allure in Almere.

Route 2 | CULTUUR MAKEN

Alle Flevolandse mensen hebben de mogelijkheid om actief mee te doen op het gebied van kunst en cultuur, als vrijetijdsbesteding of om een professionele carrière op te bouwen. Daarmee geven ze zelf actief vorm aan hun eigen identiteit, hun relatie met anderen en met de Flevolandse samenleving. Flevoland heeft een aantrekkelijk makersklimaat waardoor professionele makers zich hier graag vestigen.

Pijler | Cultuurparticipatie

Doelstelling 2024

Zoveel mogelijk Flevolandse mensen houden zich in hun vrije tijd bezig met kunst of cultuur. Samen met gemeenten en Rijk zet de provincie zich in voor goede ondersteuning van de Flevolandse amateurkunst en voor doorstroming van talentvolle amateurs.

Als instellingen op het gebied van cultuur en zorg en welzijn nauwer samenwerken, komt er meer aansprekend, innovatief en inclusief aanbod, ook voor mensen met een beperking.

We maken zoveel mogelijk gebruik van de mogelijkheden die het rijksprogramma Cultuurparticipatie 2021-2024 biedt. Er is vooral aandacht voor groepen die drempels ervaren. Met onze programma's voor talentontwikkeling die gebruikmaken van landelijke matchingsregelingen, stimuleren we jongeren om een volgende stap te zetten in hun ontwikkeling.

Waardevol voor individu en samenleving

Veel Flevolandse mensen zijn cultureel, kunstzinnig of creatief actief in de vrije tijd. Van en door kunstbeoefening kun je groeien, je kunt ervan genieten en je kunt jezelf erin verliezen. Alleen of met anderen. Daarmee heeft

cultuur maken waarde in zichzelf.

Het heeft ook maatschappelijke waarde en biedt volop aanknopingspunten met andere beleidsterreinen, zoals zorg en welzijn. Zelf cultuur maken is goed voor de gezondheid en gaat eenzaamheid tegen. Ouderen blijven er mentaal fit door en het is goed voor de leefbaarheid. Kunst- en cultuurbeoefening zijn daarom steeds meer onderdeel van het programma Krachtige Samenleving van de provincie.

Op allerlei plekken in Flevoland zijn er pilots en netwerken waarbij kunstenaars, kunstcentra en culturele organisaties samenwerken met partners uit zorg en welzijn. Voorbeelden zijn muziek- en theaterles voor ouderen in een verpleegtehuis, beeldende-kunstprojecten waarin kunstenaars met bewoners van zorgcentra werken, en community arts voorstellingen die onontdekte culturele krachten en verhalen in een wijk zichtbaar maken. Als het culturele en het sociale domein samenwerken, worden ook nieuwe doelgroepen met kunst en cultuur bereikt.

Bovenlokale samenwerking

Gemeenten voeren de regie over amateurkunst. Daar ligt de basis van verenigingen en centra voor kunst en cultuur.

Daarnaast ondersteunt de provincie Kunstlink (voorheen CAF) die partijen adviseert en verbindt, en bovenlokale samenwerkingsprojecten opzet. Zo ontstaan er meer mogelijkheden om kunst en cultuur te maken. Ook kan de provincie een rol spelen bij kansen voor talenten en bij complexe vraagstukken, zoals de inzet van kunst en cultuur in het sociale domein.

Voor Flevolandse talenten die willen doorstromen, zijn er momenteel alleen kunstvakopleidingen buiten de provincie. Om hen toch zoveel mogelijk in Flevoland ontwikkel- en beroepsmogelijkheden te bieden, is het van belang om samenwerking te zoeken, bijvoorbeeld met het kunstvakonderwijs en de culturele partners. Samen kunnen we toewerken naar een keten van culturele (vervolg)opleidingen en leer-/werkplekken.

De provincie wil het lokale, provinciale en landelijke cultuurveld verbinden als het gaat om het verkrijgen van financiering. Met de matchingsregeling Talent in de regio van het Fonds voor Cultuurparticipatie komt er extra geld voor talentontwikkeling en ruimte voor provinciale talentklassen. Bijzondere locatietheaterprojecten en verhalenroutes voor amateurkunstenaars en verenigingen kunnen mogelijk worden gemaakt door provinciaal geld en expertise te matchen met lokale initiatieven en gezamenlijke fondsenwerving.

Prioriteiten Cultuurparticipatie

- We ondersteunen Kunstlink om (actieve) cultuurparticipatie in Flevoland verder te ontwikkelen. Daarbij gaat het ook om kennis opdoen en delen over de rol van kunst en cultuur in het sociale domein.

- We maken optimaal gebruik van de mogelijkheden die het landelijk programma Cultuurparticipatie 2021-2024 en de landelijke stimuleringsprogramma's voor talentontwikkeling bieden. Dit doen we in overleg met gemeenten zodat we gezamenlijk het aanbod versterken.
- Op weg naar een ontwikkelketen maken we met het culturele veld en andere overheden een (nadere) analyse van de behoefte aan kunstvakopleidingen en culturele leerwerkplekken in Flevoland.

Pijler | Versterken makersklimaat

Doelstelling 2024

In Flevoland is een gunstig klimaat voor nieuwe en gerenommeerde makers om buiten de gebaande paden te treden en nieuw aanbod te creëren. Flevoland is bij uitstek de provincie waar nieuw en actueel aanbod wordt gerealiseerd, waardoor nieuw publiek wordt aangeboord en de betrokkenheid van alle Flevolandse groeit.

Culturele instellingen en individuele makers moeten de ruimte krijgen om zich verder te ontwikkelen. Vitale cultuur heeft ruimte nodig voor groei, voor mislukking en opnieuw beginnen. Daarom richten we een speciaal fonds in voor artistieke en culturele ontwikkeling. Hiervoor onderzoeken we welke ervaringen andere overheden, culturele instellingen en makers hebben met vergelijkbare fondsen. We kijken waar we aansluiting kunnen vinden of krachten kunnen bundelen. Daarnaast hebben het Rijk, provincie en gemeente Almere met het Fonds Verstedelijking Almere de krachten gebundeld om Almere op cultureel gebied

verder te ontwikkelen. Bureau Linkeroever werkt in opdracht van Almere 2.0 met het project StrandLAB aan de ontwikkeling van een creatieve broedplaats in Kustzone Poort. De culturele en recreatieve initiatieven van StrandLAB dragen bij aan het profiel van Flevoland als continu laboratorium. Naast StrandLAB zijn er in Flevoland ook andere initiatieven gericht op talentontwikkeling en experiment. We willen makers in de provincie en daarbuiten mogelijkheden bieden om te experimenteren en zich verder te ontwikkelen.

Prioriteiten Versterken makersklimaat

- We richten een fonds in voor artistieke en culturele ontwikkeling en gaan daarbij uit van de vraag van de makers.
- We werken in het kader van Almere 2.0 mee aan de totstandkoming van creatieve broedplaats StrandLAB.

Pijler | Podiumkunsten

Doelstelling 2024

Een breed, divers en kwalitatief goed professioneel podiumkunstenaanbod voor de inwoners en bezoekers van Flevoland. Het aanbod is evenwichtig verspreid en brengt de Flevolandse eigenheid tot uitdrukking. Producties en festivals getuigen van cultureel ondernemerschap, zelfstandigheid en daadkracht met oog voor de vraag uit de regio.

Samen met de gemeenten en de rijksoverheid hebben we de afgelopen jaren gebouwd aan een breed en divers aanbod in de provincie. Er is aanbod voor jonge kinderen (festival 2Turven Hoog), een productiehuis

voor jeugdtheater (BonteHond) en theaterspektakel (Vis à Vis, met voorstellingen aangepast voor slechtzienden en blinden). Ook is er toegankelijk toneelrepertoire (Suburbia). Verder subsidieert de provincie bovenlokale podiumkunstprojecten. Voorbeelden zijn het Apollo Ensemble met het Brockes project, het Wijland festival, NOPPOP, Uitgast en poëziefestival Sunsation rond het landschapskunstwerk Observatorium van Robert Morris. De Impulsregeling Klassieke muziek wordt geëvalueerd.

Het culturele landschap heeft de afgelopen periode meer contouren gekregen in de vorm van gezelschappen en festivals die hun continuïteit hebben bewezen. Deze partners vormen een belangrijk onderdeel van de culturele infrastructuur.

Behoefte en spreiding

Het diverse en brede aanbod podiumkunsten is verspreid over de provincie en voorziet in een regionale behoefte. Het meeste aanbod is te vinden op de plekken waar de meeste Flevolandse mensen wonen: Almere en Lelystad. Spreiding is een van de beoordelingscriteria die de Adviescommissie podiumkunsten hanteert. Het staat geregeld op de agenda in het overleg tussen de provincie en Flevolandse gemeenten.

Nadere regels en beoordeling

De provincie hanteert nadere regels voor professionele podiumkunstprojecten. De Adviescommissie Podiumkunsten Flevoland adviseert over de aanvragen. Zij toetst op de vier criteria: artistieke kwaliteit, professionaliteit en ondernemerschap, uitstraling en spreiding. Ook toetst de commissie op het criterium

‘aansluiting op Flevoland, de Flevolandse identiteit en de Flevolandse manier van doen’. Vervolgens adviseert de commissie het college van Gedeputeerde Staten. Om de culturele basisinfrastructuur te versterken krijgen instellingen de mogelijkheid om tweejarige subsidies aan te vragen.

Prioriteiten Podiumkunsten 2021-2024

- We bieden makers in de podiumkunsten subsidie conform de nadere regels Podiumkunsten. De regeling wordt uitgebreid met de mogelijkheid van tweejarige subsidies.
- We sluiten waar mogelijk aan bij de regelingen van de fondsen en het Rijk. We stemmen de verschillende regelingen op elkaar af.
- We ondersteunen en stimuleren onderlinge verbinding tussen culturele instellingen, en stemmen het aanbod podiumkunsten nader af met de gemeenten.
- We zetten een netwerkstructuur op voor podiumkunsten in Flevoland.

Instrumentarium

In het cultuurbeleid hanteren we verschillende instrumenten, waarbij subsidie belangrijk is. In onze subsidiebeschikkingen nemen we in afstemming met culturele instellingen prestatie-indicatoren op. We vinden het van belang om inhoudelijke gesprekken te voeren met instellingen en verder te kijken dan kwantitatieve resultaten. Daarom stellen we de prestatie-indicatoren voor de komende subsidieperiode meer kwalitatief op.

Met het oog op de vier waarden van cultuur die we als uitgangspunt hanteren, vragen we instellingen om bij hun subsidieaanvragen en in hun verantwoording aan te geven hoe ze daar invulling aan geven.

De komende beleidsperiode onderzoekt de provincie welke instrumenten geschikt zijn voor het (laten) realiseren van het Flevolands cultuurbeleid.

Meerjarige subsidiëring

We onderzoeken de mogelijkheden om meerjarige subsidies te verstrekken. Dit geeft organisaties de flexibiliteit om tussen de jaren met budget en prestaties te schuiven. Daarnaast geeft een meerjarige subsidie vertrouwen aan andere fondsen en partners. Meerjarig subsidiëren sluit aan bij de manier waarop steeds meer gemeenten en het Rijk subsidie verstrekken.

Fonds voor artistieke en culturele ontwikkeling

Om vernieuwing en ontwikkeling van het culturele aanbod te stimuleren komt de provincie met een fonds

voor artistieke en culturele ontwikkeling.

We doen dat samen met het culturele veld. Met het fonds willen we projecten mogelijk maken die een flinke dosis lef vragen. Dit betekent dat niet alles zal lukken. Dat hoeft ook niet, falen hoort ook bij vernieuwing en ontwikkeling.

Samenwerkingsregeling

We onderzoeken de mogelijkheden voor een regeling waarmee we samenwerking tussen culturele partijen in Flevoland en mogelijk daarbuiten stimuleren. De regeling is gericht op ondersteuning van projecten van meerdere instellingen of makers die de samenwerking binnen de culturele infrastructuur in Flevoland versterken.

Aansluiting bij andere regelingen en fondsen

De provincie sluit aan bij de matchingsregelingen van OCW: (de voortzetting van) Cultuureducatie met Kwaliteit, en de nieuwe regelingen Cultuurparticipatie, en Verbreding en Vernieuwing. Ook onderzoeken we de mogelijkheden om samen te werken met (particuliere) fondsen.

Codes

De provincie Flevoland onderschrijft de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit & Inclusie. Van organisaties die voor een provinciale bijdrage in aanmerking willen komen, verwachten we dat ze kunnen aangeven hoe ze met deze codes omgaan. De codes zijn onderdeel van de periodieke monitor.

De Fair Practice Code biedt een kader om loon naar werken mogelijk te maken in de culturele en creatieve sector.

De Governance Code Cultuur is een instrument voor goed bestuur en toezicht in de cultuursector.

De Code Diversiteit & Inclusie is erop gericht om ruimte te maken voor nieuwe verhalen, om kansen te bieden, en om inclusief te leren denken en doen.

Regeling 1% kunst(toepassing) Flevoland

We handhaven de percentageregeling die geldt voor investeringen in wegen en vaarwegen, in verbouwingen aan provinciale gebouwen en in de aankoop of nieuwbouw van provinciale gebouwen boven een bedrag van € 10 miljoen. Eén procent van het investeringsbedrag wordt gereserveerd voor kunst in de openbare ruimte. De opbrengst van de regeling wordt met dat oormerk toegevoegd aan het fonds voor artistieke en culturele ontwikkeling.

Publieksonderzoek

We brengen op verschillende manieren het publieksbereik in kaart. De monitor geeft een beeld van het publieksbereik van de provinciaal gesubsidieerde instellingen. Daarnaast onderzoeken we hoe we kunnen aanhaken bij andere (landelijke) onderzoeken, zoals de regionale cultuurindex van de Boekmanstichting, het publieksonderzoek dat in opdracht van het ministerie van OCW wordt uitgevoerd, en het publieksonderzoek binnen de Metropoolregio Amsterdam.

Uitvoering

Monitor

In 2019 is de eerste Cultuurmonitor op basis van de vier culturele waarden – artistiek, maatschappelijk, economisch en ruimtelijk - opgeleverd. De monitor brengt de effecten van het provinciale cultuurbeleid in beeld. Dit laat zien welke activiteiten de ondersteunde culturele instellingen hebben ontwikkeld en hoe de waarden van cultuur voor de provincie invulling hebben gekregen.

De eerste editie van de monitor heeft betrekking op 2017 en 2018, de eerste helft van de vorige cultuurperiode. De vier routes van de beleidsnota 2017-2020 zijn onderzocht op de culturele waarden. Hoewel de routes er niet bewust op zijn ingericht, blijken alle vier waarden invulling te hebben gekregen in Flevoland.

De artistieke waarde komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in de Route Voor het Verhaal van Flevoland bij de

leerlijn De Culturele Haven en de voorstellingen van BonteHond. De maatschappelijke waarde blijkt uit de participatie van diverse groepen, de talentontwikkeling van jongeren, de samenwerking met maatschappelijke organisaties en de betrokkenheid van honderden vrijwilligers. De economische waarde blijkt uit het aantal van ruim twee miljoen bezoekers per jaar en het aantal van driehonderd werknemers in de culturele sector. De ruimtelijke waarde is onder andere beleefd tijdens het Land Art weekend en de Open Monumentendag.

De komende jaren hanteren we de monitor om een beeld te krijgen van de langetermijneffecten van het beleid en waar nodig tussentijds bij te sturen. Door de monitor periodiek te herhalen krijgen we ook een goed beeld van de ontwikkelingen in de sector.

Financiën

Route 1 Cultuur beleven Pijler

Landschapskunst

Stichting Land Art Flevoland

€ (afgerond) structureel p.j.

99.000

115.000

Cultuureducatie

Primair Onderwijs

500.000

Voortgezet Onderwijs

210.000

Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK)
(matchingsregeling)

165.000

Bibliotheken

Bibliotheek Netwerk Flevoland (BNF)

510.000

Innovatiefonds Bibliotheekfunctie

449.000

Museaal beleid

o.a. vastgelegd in het kader van Almere 2.0 - Fonds Verstedelijking Almere

Route 2 Cultuur maken Pijler

Cultuurparticipatie
(bovenlokaal amateurkunst, talentontwikkeling,
matchingsregeling)

263.000

Versterken makersklimaat

o.a. vastgelegd in het kader van Almere 2.0 - Fonds Verstedelijking Almere;
2,3 miljoen Fonds artistieke en culturele ontwikkeling in collegeperiode 2019-2023

Podiumkunsten

546.000

Uitvoeringskosten (inclusief monitoring en evaluatie)

66.000

TOTAAL

2.900.000 (afgerond) structureel

Bijlage 1 Context

Cultuurbeleid

Wettelijke taken

De provincie voert wettelijke taken uit op het gebied van bibliotheekondersteuning en monumentenzorg. Daarnaast zijn er bestuurlijke afspraken over cultuur-educatie en cultureel erfgoed met het Rijk. De provincie voert haar eigen cultuurbeleid als het gaat om beleidsvelden als cultuurparticipatie, beeldende kunst, cultureel erfgoed en podiumkunsten.

Bibliotheken

Op 1 januari 2015 is de Wet Stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) in werking getreden. In dit stelsel zijn de minister, de provinciebesturen en de gemeentebesturen gezamenlijk verantwoordelijk voor een netwerk van openbare bibliotheekvoorzieningen. Dit netwerk wordt gevormd door:

- de lokale bibliotheken;
- de provinciale ondersteuningsinstellingen (POI's);
- de Koninklijke Bibliotheek (KB), voor wat betreft haar taak tot het in stand houden van de landelijke digitale bibliotheek.

Binnen deze netwerken voeren de overheden taken uit die elkaar aanvullen. De wettelijke taken voor provincies betreffen:

- Innovaties voor lokale bibliotheken in overeenstemming met de innovatieagenda van de Koninklijke Bibliotheek;
- Interbibliotheecair leenverkeer;
- Collectiebeleid;

- Netwerken en allianties.

De WSOB is in opdracht van het ministerie van OCW in 2019 geëvalueerd. Daarbij is gekeken naar de doeltreffendheid en effecten van de wet. Ook is gekeken naar de wijze waarop partners hun rollen vervullen in het netwerk en naar de samenhang in het bibliotheekstelsel. In 2020 bespreekt de Tweede Kamer de evaluatie. Dit kan leiden tot aanscherping van de verschillende verantwoordelijkheden.

Erfgoed

De bescherming van het cultureel erfgoed is per 1 juli 2016 geregeld in de Erfgoedwet, die verschillende wetten en regels vervangt, waaronder de Monumentenwet uit 1988. Onderdelen van de Monumentenwet die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving gaan over naar de nieuwe Omgevingswet. Het provinciale beleid met betrekking tot erfgoed is beschreven in het Erfgoedprogramma.

Bestuurlijke afspraken

Naast de uitvoering van wettelijke taken voeren provincies eigen cultuurbeleid. Daarbij maken ze afspraken over beleidsafstemming en taken die zij in elk geval op zich nemen. In 2012 hebben de provincies een Algemeen Kader Interbestuurlijke verhoudingen afgesloten met VNG en OCW. De kerntaak wordt in dat kader als volgt geformuleerd:

'Cultuur is een kerntaak van provincies waar dit de lokale belangen overstijgt. Provincies zijn verantwoordelijk voor bovengemeentelijke coördinatie op regionaal niveau. Provincies zetten zich in voor de

diversiteit en spreiding van culturele voorzieningen in de regio en zijn verantwoordelijk voor de financiering van provinciale collecties.'

Op het gebied van erfgoed is in dit bestuurlijk kader afgesproken dat de provincies zich inzetten voor het behoud en de ontwikkeling van erfgoed en het verbinden van erfgoedbeleid met ruimtelijk beleid. Met betrekking tot cultuureducatie is in het bestuurlijk kader Cultuur en Onderwijs 2013-2023 afgesproken dat het Rijk, de provincies en de gemeenten gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen om alle kinderen en jongeren kennis te laten maken met cultuur.

Provinciaal cultuurbeleid in relatie tot landelijk beleid

De Raad voor Cultuur heeft in zijn verkenning van 2017 aandacht gevraagd voor de regio. Naar aanleiding van deze verkenning heeft minister Van Engelshoven van OCW in haar visiebrief van maart 2018 regio's oproepen een regionaal cultuurprofiel op te stellen. De provincie Flevoland heeft een deelregioprofiel opgesteld als onderdeel van het brede regioprofiel van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Daarnaast heeft de provincie een eigenstandig Flevoprofiel opgesteld voor de regio Flevoland. Het Flevoprofiel omvat ambities en thema's die landelijk van belang zijn en waarmee de provincie optimaal aansluiting kan vinden bij landelijk, toekomstig beleid. Zoals de ambities om met een Flevolandse instelling een plek te verwerven in de Basis Infrastructuur (BIS) van het Rijk en om een nieuw iconisch museum in de provincie te vestigen.

Samenwerking en samenhang tussen landelijk, provinciaal en gemeentelijk beleid zijn voor de minister belangrijke aandachtspunten. De komende jaren onderzoeken de stedelijke regio's en het ministerie van OCW hoe deze samenwerking nader vorm kan krijgen. Voor de periode 2021-2024 wordt er in elk geval samenwerking gezocht in de vorm van verschillende matchingregelingen. Cultuureducatie met Kwaliteit wordt voortgezet en er komen twee nieuwe regelingen, een gericht op cultuurparticipatie en een gericht op verbreding en vernieuwing (zie Instrumentarium).

Bijlage 2 Cultuur en andere beleidsterreinen

Erfgoed

Erfgoed is een drager van identiteit, archief van verhalen en vertrekpunt voor de toekomst. Het is zodanig een belangrijke onderlegger voor de culturele identiteit en creativiteit van een regio.

Het provinciale erfgoedbeleid is beschreven in het Erfgoedprogramma Flevoland Erfgoed van de Toekomst. In het Erfgoedprogramma geeft de provincie aan welk beleid we voeren om erfgoed te beschermen en verrijken, en hoe we erfgoed uitdragen en inzetten als inspiratiebron van cultuurhistorische waarden. Het is daarmee uitvoeringsbeleid en een uitvoeringsprogramma in één. Het Erfgoedprogramma bouwt voort op de nota cultuurbeleid 2017-2020 Typisch Flevoland, net even anders en de kernopgave 'Het Verhaal van Flevoland' uit de Omgevingsvisie FlevolandStraks.

Erfgoedvisie: Jong en in ontwikkeling – dynamisch erfgoed

Flevoland is het resultaat van durf, experiment en vernieuwing. Deze karakteristieken vormen samen voor een belangrijk deel de identiteit van Flevoland. We willen deze eigenheid koesteren, behouden, ontwikkelen en relevant houden. We zien het erfgoed als een inspiratiebron bij toekomstige ontwikkelingen, zodat het dynamische karakter van de provincie behouden blijft.

Net als de provincie is het 'erfgoedbegrip' van Flevoland nog jong. Er is volop ruimte voor het erfgoed om te groeien en te ontwikkelen. Het erfgoed in Flevoland staat niet stil en wordt dagelijks opnieuw gewaardeerd door de bewoners en bezoekers van Flevoland. Als dynamiek een kenmerk is van het erfgoed van Flevoland, hoort daarbij dat er ruimte is om mee te gaan in toekomstige ontwikkelingen. Dit leidt tot een visie op erfgoed waarbij nieuwe lagen kunnen worden toegevoegd die een weerslag vormen van het actuele denken en de huidige samenleving. Het is dan ook cruciaal dat de samenleving wordt betrokken bij erfgoedcreatie en de transformatie daarvan.

De komende periode verkennen we nieuwe manieren om met erfgoed om te gaan en nieuwe vormen van erfgoed te integreren in de bestaande omgeving. Aan de hand van vijf erfgoedthema's wordt een aantal acties uitgevoerd langs de drie sporen: 1) Behoud en bescherming, 2) Publieksbereik en ontsluiting en 3) Kennisvermeerdering en kennisdeling. De erfgoedthema's zijn de bouwblokken die samen het Verhaal van Flevoland vertellen.

Vijf erfgoedthema's

1. Flevoland erfgoed van de toekomst
2. Inpolderingsgeschiedenis
3. Iconen van vernieuwing en experiment
4. Geschiedenis van de Zuiderzee
5. Landschap in de ondergrond

Krachtige Samenleving

Cultuur en de regionale culturele infrastructuur dragen bij aan participatie en (talent)ontwikkeling van Flevolandse en daarmee aan een Krachtige Samenleving. Met cultuureducatie worden bijna alle leerlingen van het primair onderwijs bereikt. Zij leren wat kunst en cultuur te bieden heeft en ontwikkelen creatieve vaardigheden.

Kunstlink (voorheen CAF, Centrum Amateurkunst Flevoland) verbindt de sectoren kunst en cultuur en zorg en welzijn, vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid. Ook zijn er al mooie Flevolandse voorbeelden: Kubus en Kwintes maakten in 2019 een muziektheatervoorstelling over het thema gezondheid, gemaakt en uitgevoerd door cliënten van Kwintes.

Daarnaast kan cultuur bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke vraagstukken, bijvoorbeeld op het gebied van eenzaamheid, depressie en participatie van (dementerende) ouderen. Dit biedt kansen voor crossovers tussen cultuur en Krachtige Samenleving op de pijler 'positief gezond en veerkrachtige Flevolandse'. Samenwerking tussen maatschappelijke en culturele organisaties draagt bij aan age (of inclusive) friendly cultural communities.

Toerisme en Recreatie

De vrijetijdsector groeit jaarlijks en biedt kansen voor Flevoland. Het doel is om recreanten en toeristen vaker Flevoland te laten bezoeken, hier langer te laten verblijven en meer te laten besteden, waarbij we rekening houden met de ruimtelijke kwaliteiten van Flevoland. De ambitie van het Beleidsplan Toerisme en Recreatie Flevoland is om het unieke en onderscheidende karakter van Flevoland beter te benutten. We dragen het unieke Verhaal van Flevoland uit, zowel in promotie als in ons vrijetijdsaanbod. We stimuleren de sector om het Verhaal van Flevoland te gebruiken bij de ontwikkeling van nieuwe producten en verschillende routes. Door middel van uitvoeringsorganisatie Visit Flevoland dragen we bij aan de landelijke en internationale bekendheid van Flevoland als toeristisch-recreatieve bestemming. Samen met partners, inclusief organisaties en ondernemingen uit de culturele en erfgoedsector, willen we de profilering van de Flevolandse vrijetijdsector versterken. Dat doen we ook binnen de Metropool Regio Amsterdam door samen te werken op het gebied van onder andere (onderzoek naar) mobiliteit en marketing en promotie.

Ruimtelijk beleid

Provincies hebben een regierol als het gaat om gebiedsgerichte monumentenzorg op provinciaal niveau. De provincie maakt een integrale afweging van cultureel erfgoed in relatie tot andere beleidsvelden. Erfgoed, met name het onroerend erfgoed, maakt onlosmakelijk deel uit van onze fysieke leefomgeving. Het beleid en de regels voor de fysieke leefomgeving zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening Flevoland, het Omgevingsprogramma Flevoland en de bijbeho-

rende beleidsregels. Cultuurhistorie en archeologie maken hier deel van uit. De provinciale langetermijnvisie voor de ruimtelijke-economische ontwikkeling is opgenomen in de Omgevingsvisie.

Landschapsbeleid

Het cultuurhistorisch landschap is een belangrijk onderdeel van het erfgoed van Flevoland. In het landschap kan de geschiedenis van de aanleg van de provincie worden afgelezen. Het landschap van Flevoland heeft een sterke eigenheid, die mede bepalend is voor de identiteit van het gebied. De kwaliteit en de maatgeving van de ruimte zijn specifiek voor Flevoland en creëren unieke mogelijkheden voor bijvoorbeeld landschapskunst. Hoe de provincie keuzes maakt over het landschap, maakt geen onderdeel uit van deze nota Cultuurbeleid. Dit wordt uitgewerkt in het landschapsprogramma.

Bijlage 3 Betrokkenen

Bij de totstandkoming van deze nota Cultuurbeleid zijn verschillende (groepen) mensen betrokken

- In juli en december 2018 hebben er in het kader van het Flevoprofiel sessies plaatsgevonden met culturele instellingen en gemeenten.
- In het voorjaar van 2019 is met culturele instellingen en ambtenaren Cultuur van de Flevolandse gemeenten gesproken over de nota Cultuurbeleid 2017-2020 en input opgehaald voor de nota Cultuurbeleid 2021-2024.
- In juni 2019 is de Startnotitie Cultuurbeleid 2021-2024 vastgesteld in Provinciale Staten.

- In september 2019 hebben Statenleden kennis gemaakt met culturele instellingen.
- Eind oktober 2019 zijn Statenleden in een workshop geïnformeerd over de opzet van de Cultuurnota en hebben daarbij input geleverd.
- In het najaar van 2019 zijn de ambtenaren Cultuur van de Flevolandse gemeenten geïnformeerd over de opzet van de Cultuurnota waarbij zij input hebben geleverd.
- In het najaar van 2019 is de opzet en inhoud van het (ontwerp) cultuurbeleidskader besproken met de klankbordgroep (zie hieronder voor de leden).
- Voor verschillende inhoudelijke pijlers is tijdens de totstandkoming van de nota afgestemd met betrokken organisaties.

De volgende provinciaal gesubsidieerde culturele instellingen hebben meegewerkt aan de Cultuurmonitor 2019. Daarbij is ook gesproken over het cultuurbeleid 2021-2024.

- Batavialand
- De nieuwe bibliotheek
- Bibliotheek FlevoMeer
- BonteHond
- Kunstlink (voorheen CAF, Centrum Amateurkunst Flevoland)
- FleCk
- Stichting Land Art Flevoland
- Theatergroep Suburbia
- Vis à Vis

Deelnemers rondetafelgesprek

- 2+ Producties
- Prins te Paard
- Apollo Ensemble
- NOPPOP
- Travelling in Baroque
- Stichting Zonnewende
- Almere City Marketing (i.v.m. Havenkomconcert)

Klankbordgroep

Marcel Jansen

directeur Cultuurbedrijf Noordoostpolder

Elias Tieleman

hoofddocent Cibap vakschool voor verbeelding en kunstenaar

Marina van Arendonk

cultuurmakelaar gemeente Zeewolde, adviseur, trainer en coach onderwijs en cultuureducatie

Lisenka Akse

projectmanager, adviseur Koninklijke Bibliotheek

Jan-Melle Liscaljet

directeur Cultuurfonds Almere en cultureel ondernemer

Colofon

Dit is een uitgave van:

Provincie Flevoland
Visarendreef 1
Postbus 55
8200 AB Lelystad

Contact:

T 0320 – 265 265
E info@flevoland.nl
W www.flevoland.nl

Tekst

Team Cultuur,
afdeling Strategie en Beleid

Redactie

De zoele haven

Vormgeving

Delta3, Den Haag

Fotografie

Wij hebben geprobeerd om alle rechtheb-
benden van gebruikt beeldmateriaal te achterhalen.
Indien u van mening bent dat u rechthebbende
bent en niet vermeld staat, laat u ons dat dan
weten.

Fotografen

Kimberley Vonk (cover)
Kenneth Stamp (pagina 2, 16)
Pluim Fotografie (pagina 4, 24)
Patricia Pietersen (pagina 5)
Bart Grietsen (pagina 6, 10, 15, 16)
Bob Gramsma (pagina 7)
Moon Saris (pagina 8, 16)
Pieter Crucq (pagina 10)
FlevoMeer Bibliotheek (eigen foto/pagina 10)
De nieuwe bibliotheek (eigen foto/pagina 11)
Vera Duivenvoorden (pagina 12, 13)
Claudia Kamergorodski (pagina 18)

Met dank aan

Batavialand, Vis à Vis, 2+ Producties, Suburbia,
SubSub, FlevoMeer Bibliotheek, de nieuwe
bibliotheek, Prins te Paard, BonteHond en
Stichting Land Art Flevoland

.....

© Voorjaar 2020

